

بعض منتخبات آثار ايله فنونك دلالت ايتديكي برطاقم غرائب كشفيات و حكمای
متقدمين و متأخرين طرفسندن ايراد ايديلان محاكات مفيدہ بي و بعض تراجم
احوالی حاویدر .

مؤلفی

{ احمد مہمت }

جزو نومروسی

۵

فیثائی ۷ غروشدر .

ایلك دفعه

اولق اوزره محرك ذاتنه مخصوص مطبعه ده باصلدی .

استانبول

۲۸۸

اقتضا ایمن .

ایشته سرد ایدیه چکر محاوره شو
خلاصه دن عبارتدر که جزای اعدامک
الغاسی لزومی حس ایدن بورکک کوردیکی
لزوملرک بر خلیسنی بو خلاصه حاویدر .
ظفره قالور ایسه حاکم ممکن اولدیغی قدر
مدافعه دن کبرو طورمدی . فقط
دعوائی ده تسلیم ائمدی . اگر ارباب
مطالعه دن حاکم طرفی التزام ایدن اولورده
صورت فکرینی (فقط علم حقوق نظرند
مسموع اوله جق بر صورتله) بالتصویر
طغارجقه قویق ایستر ایسه طغارجق دخی
آووقات طرفی بالالتزام مقابله دن کبرو
طورمز .

مع هذا مقتضای انسانیت ومدنیتک
الک بیک بر نقطه سی دیمک اولان شومسئله ده
من جهة بدویله بزه مسابقت کوستر
دکارتدن طغارجغن (ان شاء الله تعالی)
بالکز بو محاوره ایله قالیوب بو بایده ده
سأ بندری و محاوره لری درج ایدیه جک
وزمانز حکما سندن بو مسئله حقننده
ایراد افکار ایدنلرک صورت فکر لری دخی
یازا جقدر .

﴿ بیک فره در یقک حکمیاتی ﴾

بیک فره در یق ۱۷۴۰ سنه سندن
۱۷۸۶ سنه سنه قدر پروسایده قراللق
ایتمش و سیاسایده و فن حربه و شاعر یتده
اقتضای مرآتیی اجرا ز ایله برابر شو اوچ
جهتک فلسفه سندن دخی الک بیک زنبه یی

سکر و جلاد دخی سزک امر بکزی ایفا
ایدور . خلق سزیه یالکز شقینک التدن
قورتلدیغی ایچون تشکر ایتشدی . ایدمی
سز شقی بی اعدام ایتوب ده مؤبدأ حبس
ایته کز برموال محر حاصل اولان مطلوبه
(که شقینک سرندن خلقی محافظه قضیه -
سندن عبارت ایدی) نقیصه کلز . حتی
بنده کز یولتیقه قتمهلری حقننده یله سزیه
بوفکری تلقینه چالشدیورم . حاکم افندی !
شونقطه اوزر بنه دقت ایتکزی کال اهمیتله
توصیه ایدرم که برامه جزاسی اعدام
اوله جق جنایتله دکل حتی الک کوچوک
قباحتلری بیله تکرار ایتدیرن شی حیاتی
اولوب حریبدر . برامک حریبنی التدن الور
ایسه کز حیاتی باقی قالدیغی حالده دخی ارتق
انک هیچ بر شئه اقتداری قالمز . درت
دیوار ایچنده محبوس و اختلاطدن ممنوع
بولتان برام حیاته اولغله برابر نهیه مقتدر
اولور ؟ . حیات حرکاته معلوم اولور .
حرکاتی ایسه فعل اثبات ایدر . بولنر
اولدقدن صکره مزارده یاتق ایله محبسده
اوتورمقلنک نه فرقی قالور ؟ .

حاکم

سویله دیککز سوزلری دوشوند
بره جک قدر قوتی حأزدر . فقط اجرا
بختنده ارازم ده طاغلو واردر . بوقاعده
عالد، تعمم ایدنجه به قدر هر کسی اولومله
محکوم ایدن بنم کبی یک چوق حاکمر
عزرا بیک حکم ایتدیگی حکمه حضورنده
اولومله محکوم اوله جقدردر . بنابرین
شعدی بومسئله به بوقدر کرمی ویرمک

انجق ظالم اولغنی وظلم ایتمکی ایجاب ایتدیرن
هیچ بر حال یوقدر .

[۶] انسانلری اقولیلله تجربه ایتمه .
دائما الدانورسک . اقولانی افعالنله تطبیق
ایله تجربه ایت . بو امتحانه قارشو حیلله
وخدعه پاره اتمز .

[۷] دنیاده سوز سوبلمکی بئلك لازم
اولدیغی کبی سکوتی اوکرنک و بئلك دخی
لازمدر . چونکه ایکسینک ده بشقه بشقه
محل صرفی واردر .

[۸] طبیعت زمان انسانک دعوی
ایتدیکی علوا فکاره وقدرت وعظمته قارشو
مستهنز یانه کولوو بر . زرا چوق دفعه
اولور که نه قدر تأثیرچکی اوله جغنی خاطره
یيله کلیان کوچوچک برسبب دکل بر
آدمک حتی بر حکومتک و بر ملتک یيله انقلابی
مستوجب اولور .

[۹] عقللی اولان آدم بالتصمیم بایدیغی
ایشده موفق اولورسه بو موفقیتی بخت
وطالعک و تصادفک لطف وهمتنه و برمز .
[۱۰] مادامکه دنیانک ایچنده بز ممکن
اولدیغی مرتبه دنیانک استفاده ایتمک ولذت
بولغه چالشملی بز . شو حال انسانلرک عمرینی
زهرلش اولان آجیبه مقابل بر درجه یه
قدر پازهر مقامنه کچر .

[۱۱] وسعت افکاره بشون جهانی
بالاحاطه ده حال حاضرده ایکن استقبالک
دخی ایچنه کیرمش بولنق جهالت علیهنه
بر قح وظفر عد اولنوب بوایسه الی غیر
التهایه هر عصرده یشامق وهر ملت
وهر مملکت خلقتک هشمهریسی اولوق

احراز ایلش بر ذات عالی قدردر .

ترجمه حالی بعض بیوک آدملرک تراجم
احوالیله برابر طغارجغره بشقه جده درج
ایلمسی مقرر اولوب شمءبلك مشارالیهک
سیاست وعسکریت و اخلاقه دائر هر بری
بز بر دستور عد واعتبار اولغنه شالان
بولنان واغلب انسانلره ترجمه ایدیلرک
توسیع افکار خصوصنده ک بیوک یاردیمی
کوریلان ۹۴۹ مقاله فیلسوفانه سنندن اک
منتخبلر بئلك طغارجغره پیدر پی درجی
آمالز جله سنه کیرمشر .

(اخلاق)

[۱] تاریخلرده بالکن ابو حکمدارلرک
نامنی ایضا ایدرک دیکرلر بئلك اسمنی ظلم
وجورلر بئک یادی ایله برابر محو ایتملیدر . او
حالده واقعات تاریخ کوچیلور . انجق
انسانیتک استفادسی بو یور و عالم تاریخده
حیات جاودانی ایله یشامق نعمتی انجق
عدالت و نصفنک مکافاتی عد اولنور .

[۲] قانون منظره بی انسانیت منافعتک
علیهنه قولانق کندیمیزی محافظه ایچون
الیز و یریلان قلیچله یاره لئک دیمکدر .

[۳] حسیات انسانیه نك معتدلجه سی
جمعیت انسانیه نك روحی دیمکدر . اگر
اعتدالدن چیقار ایسه موجب خرابی
اولور .

[۴] ایچنه بی صندیقه بریکدیرمک
جمعیت بشریه ایچون ثروت عد اولنمزم .
تداوله بر اقلیدر که مطلوب حاصل اولسون .
[۵] بعض حاللر واردر که انسانک
براز تهدید کوسوتمسنی ایجاب ایتدیرر .

دیمکدر .

[۱۲] انسانلرک بورکنی هرکسندن زیاده مصایب دیده لرتدقیق ایدرلر . بونلرک ثروتدن دوشمنسی بر نوع میزان هوادر که دوشدیکه دوستلرینک صوغودیغنی دخی ارئه ایدر .

[۱۳] کوزلی آجیق اولان وسوز اکلایان آدمه بر شینک زومنی دلائل مقنعه ایله اثبات ایتک نه قدر قولای ایسه بر باقار کوره بدهاتی کوسره بیلک اوقدر کوچدر . چونکه آنک کندیسنه دخی اعتمادی اولوب (داغما کندیسنی کندی فکرینک سوقندن بيله محافظه بیه چالشدیغنی جهته) سارلری طرفندن الدادلق خوفندن ممکن دکل وازیکه مز .

[۱۴] حکومت مأموریتی انسانی تربین ایدر . فقط ماهیتی دکشدیرمز . (باخود دکشدیرمامک لازمدر)

[۱۵] ملتلرک دیوانه لکی کندی قانونلرینک وعادات و اخلاقلرینک قدرینی کندی قدملر بيله اعلا ایتکجه چالشمقدر . (یونانلور دقت ایتسون)

[۱۶] نام قزائمه چالشان آدم اولجه اونامه استحقاق قزائمش اولمیدر .

[۱۷] نام ورته کر بودیکه استحقاقکر دخی بیومک لازمدر . (زبرابر درجه بیه واصل اولورسکر و برنام قزائورسکر کمزیت ذاتکر ارتق اودرجه دن کوچوک قالارق طبیعت زمان سزه اورته ونایم ویردیکندن طولای پشیمان اولور)

[۱۸] مستحق اولان آدم بو کون بوآی

بو بیل ارانمز ایسه آخر الامر البته ارانور (بو عصرده ارانیه جق اولور ایسه اعصار آتیده البت ارانور و بولنه مدیغندن طولای تأسف ایدلور)

[۱۹] دوزدوزی بیه بشاق عادت اولمک دیمکدر . انسان تفکر و تصویر بیه بشاملیدر که بشامش اولسون .

[۲۰] هر احق عقل اوکرتمک ایچون کندیسندن دهها احقنی بوله بیلور .

[۲۱] عشق شمول نیاته بکزرکده حد ذاتنده زهر و دائمی مضردر . فقط بر حکیم انی استعمال ایدر ایسه انسانک سلامتی ایچون الک کوزل علاج اولور . مشاغل شاقه ایله بورغسون و باغین دوشدیکمز زمان امدادیمز بیشان و احوالده روحه روح قاتان انجیق عشقدر .

[۲۲] حکمدارلر بیننده هیچ دوستلق یوقدر . الک یقین قومشویی کندیسنک الک بولک دشمنیدر .

[۲۳] (دنیا رزادین عبارت اولدیغنه کوره) سعادت یوزه کولجی پرویا وسفالت دخی قورقوج بر دوش دیمکدر .

[۲۴] انسانک عمری نه قدر اولدیغنی یعنی قاج یا شنده بولندیغنی آیلر و سنلر ایله اولچمالی کوردیکی ایشلرله اولچمالی (عمرندن سکسان دقیقه بی خدمنده یکورمش اولان سکسان بیل بشایاندن دهها اختیار و دهها تجربه کاردر)

[۲۵] بختیار دز اول آدم که اولوم یتاغنده کندیسندن صکره حیاتده قالاچقلرک کندیسنی ایچون اغلا بیه ققلرینی بيله بيله

تدقیق و محاسبہ ایلہ اول قدر اشتغالہ
وقت بولہ مدقندن الی آیدہ بر غرتہ او قومیان
ادم لک بر متوال محر بر تلغرافی اللریسہ
السدقاری زمان هیچ برشی اکلاہ مدقاری
و بنابرین اصلا تلذذ ایدہ مدقاری کبی انلر
دخی سنک بویله طامدن دوشرکی
باشلامش اولدیغک سوزدن هیچ برشی
اکلاہ مرز . بسط مقدمانلہ فکر لرینہ
جیات تازہ و یرمک لازمدر .

اوت اویله در . « انسان دوشدیک
یردن قالقار » ضرب مثلنی بز « کوزل قنادیغی
یرده آپیلور » حالته قویلمده اوصورتلہ
حکایہ حال ایدہلم .

افتدم ! صوفیدن روسخغه کاور
ایکن بر کجہ بی بالقان سلسلہ جباتک
صومونجی جہتہ کائن بر کوبہ کجہرمک
لازم کلدی . موسم ایلک بہار ایدی .

وقت دخی ایلک ایلک کجہ سنی ایدی . بن
کنج . موسم کنج ! ہلال کنج !!

ایتدیکم کوی ایسہ اورمان دیہ بیلک ممکن
اولہ جق قدر صیق بر قور وایچندہ بولنوب
قورونک حدودی دخی اوچ جہندن بالقان
سلسلہ جباتک افلاکہ سرچکمش اولان
تپدری ایلہ محدود ایدی . ہلہ تپہ تعبیر
ایتدیکم شیلرک بر یسی یکپارہ بر یالچین قیا
ایدی کہ نظرہ حلاوت بخش اولہ جق یردہ
قلہ ایراث دہشت ایدر ایدی . شو قدر
وارکہ آخر یلرایچسندہ بعض کرہ طایعہ
براغری حسن ایلدیکی کبی بودہشت دخی
دہشتلرایچندہ طبعہ پنہ بر نوع زونق و یرن
دہشتلردن ایدی . ہانیا انکین برد کردہ

تسلیم روح ایدر .
[۲۶] انسانلری مشغول ایتک فتلق
ایتلرینہ میدان و یرماک دیکدر .

صباح

برده کوزل بی آجیم کہ
نزدہ آچدم ؟ . . . فصل آچدم ؟ .
ای فکر ! بو قدر سریع الانتقال اولہ .
مراد قارئین کرام حضراتک افکارینی
اوککہ قاتارق سنک تماشا امش اولدیغک
غرایب و عجایبی انلرہ دخی ارأہ ایتکدر .
بو قدر سرعت انتقال ایلہ سن دہا مبدآدہ
ایکن بر لحظہ دہ منہایہ وارر ایسک انلر حال
مبدآدہ قاتارق هیچ برشی کورہ ماش
اولورز . الک اول افکار مذکورہ بی آل
بر طاقم مقدمات بسط و تمہید ایدرک
و بو صورتلہ انلرک طبعلرینہ یکی بر طراوت
و یرہرک کوزل بی قیامش اولدیغک یرہ قدر
کوتور . اورادہ کوزل یکی قاپادہ بعدہ آج .
قارئینک افکاری سکا بکرہ مرز . سن دائما
انار طبیعت اوزرینہ تدقیقات و محاکات
ایلہ مشغولسک . ہر کون غرتہ او قویوب
بولتیغہ تدقیقات و محاکاتیلہ مشغول اولان
آدم غرتہ دہ ایکی سطر بر تلغرافی کورنجہ
درجانی درحال تقدیر ایلدیکی کبی سن دخی
« صباح » سرلوحہ سی التندہ بر بندک الک
اولندہ « برده کوزل بی آجیم کہ . . . »
سوزل بی کورنجہ کوزلک او بقودہ ایکن
آچیلش اولدیغشہ درحال انتقال ایدرسک .
انجق قارئین کرامک افکاری نیجہ یلک
غوائل ایلہ مشغول اولہرق انار طبیعتی